

Pressmeddelande 2023-08-22

Svårare att skilja sig i lågkonjunktur

Rent ekonomiskt innebär en separation för många att inte längre vara två om kostnaderna. Tuffare ekonomiska tider kan därför vara ett hinder för de som vill gå skilda vägar. SBAB har kartlagt möjligheten för kvinnor och män med två minderåriga barn att efter en separation kunna köpa varsin trea i Sveriges 25 största kommuner. Av resultatet framgår att varken kvinnor eller män med medianinkomst har råd att köpa en genomsnittlig trea i någon av kommunerna. Det kan jämföras med september i fjol, då en man kunde köpa en lägenhet i 7 av de 25 kommunerna.

Att flest par skiljer sig efter semestern är inte en myt, det finns nämligen vetenskapliga belägg för att det stämmer¹.

- Många par hoppas nog på att kunna lappa ihop relationen under semestern när de är lediga och har tid för varandra. Risker dock att det som gnagde redan före semestern blir än mer påtagligt när man får mer tid att umgås. Att separera innebär ofta stora privatekonomiska konsekvenser. Ett hushåll ska bli två. Det innebär i praktiken ofta att var och ett av de nya hushållen får hälften så stora intäkter men behåller lika höga kostnader, säger Linda Hasselvik, SBAB:s privat- och boendeekonom.

Med medianinkomst är det inte möjligt att köpa en genomsnittlig trea

SBAB har kartlagt möjligheten för kvinnor och män med två minderåriga barn att kunna köpa varsin trea på 75 kvadratmeter efter en separation. Vid granskningen har SBAB utgått från det genomsnittliga bostadsrättspriset och medianinkomsten i kommunen. Kartläggningen omfattar Sveriges 25 största kommuner. Av sammanställningen framgår att varken en man eller kvinna givet dessa förutsättningar kan köpa en trea till sig och sina barn i någon av kommunerna.

- Det är otroligt olyckligt att det är så svårt att köpa ett nytt ändamålsenligt boende vid en separation. Det riskerar att leda till att fler barn får växa upp i trångboddhet. Det försvårar sannolikt en separation och kan göra att personer bor ihop längre än vad de önskar. Och att stanna kvar i en dålig eller rent av destruktiv relation är inte bra vare sig för de vuxna eller barnen, säger Linda Hasselvik.

Det är svårare nu jämfört med i fjol

När SBAB genomförde samma granskning i september i fjol kunde kvinnorna inte heller köpa en trea åt sig och sina barn i någon av landets 25 största kommuner. Däremot kunde männen med medianinkomst göra det i sju av de granskade kommunerna. Kalkylen för en trea gick då ihop i Gävle, Västerås, Sundsvall, Kristianstad, Växjö, Borås och Linköping.

- Det är generellt sett svårare att få lån nu jämfört med i fjol. Innan bankerna beviljar bolån behöver de se över familjens ekonomi i en så kallad kvar-att-leva-på-kalkyl (KALP). I kalkylen behöver de ta hänsyn till att räntan höjts men också till att inflationen ökat levnadskostnaderna.

¹ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/uppsala/allt-fler-skiljer-sig-efter-semesteren>

Samtidigt har löneökningarna generellt sett inte kompenserat för det. Därför kan det vara så att hushåll som hade beviljats tillräckliga lån i fjol idag beviljas lägre lån eller nekas helt att låna, säger Linda Hasselvik.

Dubbelsmäll hotar de som vill separera

Enligt statistik från Booli har antalet dagar som bostadsannonser ligger uppe på deras hemsida ökat med 54 procent jämfört med vid samma period i fjol. Det tyder på att det tar betydligt längre tid att få en bostad såld nu jämfört med i fjol.

- När läget på marknaden ser ut som det gör är det rekommenderat att sälja först och köpa sen. När det därtill generellt sett tar längre tid att sälja boendet nu riskerar det att leda till ytterligare stress och att den jobbiga processen, som en separation ofta är, drar ut på tiden, säger Linda Hasselvik.

Par som vill separera i Stockholm drabbas särskilt hårt

Situationen är särskilt svår i Stockholmsregionen. Enligt Bostadsförmedlingen i Stockholm krävdes i genomsnitt nio års kötid för att få en hyresrätt genom dem 2022.

- I samtliga städer vi tittat på är det svårt att få ett förstahandskontrakt och de som vill separera är därmed ofta hänvisade till att försöka köpa ett boende. Särskilt påtagligt blir detta såklart i Stockholm. Där är kön till en hyresrätt som längst och bostadspriserna som högst, säger Linda Hasselvik.

Om granskningen:

Uppgiften om genomsnittligt pris och avgift i respektive kommun kommer från Booli. Uppgifterna är hämtade den 13 juli 2023 och avser de då fyra föregående veckorna. Prisstatistiken avser kvadratmeterpris på bostadsrätter, inkl. nyproduktion. Avgiften är den genomsnittliga för sålda bostadsrätter.

Inkomststatistiken är framtagen ur SCB:s statistikdatabas. Medianinkomst sorterad på åldern 40–44 år samt kön och kommun. Statistiken är från 2021 och det är den senaste som finns att tillgå. SBAB har räknat upp inkomsten med 6 procent för att approximera 2023 års medianinkomst.

SBAB har antagit att personen som ansöker om bolån är 40 år (född 1983) och har två barn som är 15 respektive 10 år. Att hushållet behöver en lägenhet på 75 kvadratmeter och har 15 procent av medelpriset i sin kommun till kontantinsats. Personen har inkomst i SEK, är tillsvidareanställd och har varit anställd i mer än 12 månader. Personen får eller ger inget underhållsbidrag, äger inget fritidshus, har ingen bil, har inga andra lån och har heller inte gått i borgen för någon.

För mer information, vänligen kontakta:

Linda Hasselvik, Privat- och boendeekonom, SBAB
Telefon: 070-561 21 47
E-post: linda.hasselvik@sbab.se

Catharina Henriksson, Presschef, SBAB
Telefon: 076-118 79 14
E-post: catharina.henriksson@sbab.se

SBAB:s affärsidé är att med nytänkande och omtanke erbjuda lån och sparande samt andra tjänster till privatpersoner, bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag i Sverige. SBAB bildades 1985 och ägs av svenska staten. Bostadssajten Booli, mäklarguiden Hittamäklare och boendeappen Boappa är en del av SBAB:s trygga och enkla tjänster för bolån och boendeekonomi utan krångel. Antal bolånekunder uppgår till 288 000 och 544 000 privatpersoner har sparkonto (per den 30 juni 2023). Antal medarbetare (FTE) är 889. SBAB prioriterar fyra av FN:s globala hållbarhetsmål (8, 11, 12 och 13) inom ramen för Agenda 2030. Målen utgör en integrerad del av SBAB:s hållbara styrmodell och dagliga arbete. Läs mer på: sbab.se, booli.se, hittamaklare.se, boappa.com, facebook.com/sbabbank, twitter.com/sbabbank, linkedin.com/company/sbab-bank.